

Max van der Kamp Scriptieprijs 2011

Juryrapport

Inhoud

Voorwoord	5
1 De aanleiding	7
2 De doelstellingen	7
3 De inzendingen	8
4 De beoordeling	8
5 De genomineerden	9
6 De winnaar	13
Bijlage I: Curricula vitae van de juryleden	15
Bijlage II: Max van der Kamp Scriptieprijs 2011 - reglement	17
Bijlage III: Overzicht inzenders Max van der Kamp Scriptieprijs 2011	21

Voorwoord

Hierbij presenteert de jury van de Max van der Kamp Scriptieprijs 2011 het verslag van haar bevindingen, de overwegingen en de argumentatie die hebben geleid tot de keuze voor de winnaar.

Willem Elias, voorzitter

Hendrik Henrichs

Natascha Notten

Emmy Okkerse

Mirko Tobias Schäfer

Utrecht, juni 2011

1 De aanleiding

Cultuurnetwerk Nederland, het landelijk expertisecentrum voor cultuureducatie, heeft in 2008 een scriptieprijs ingesteld en deze vernoemd naar Max van der Kamp (1947 – 2007), vanwege zijn verdiensten op het gebied van cultuureducatieonderzoek.

Van der Kamp werd opgeleid als psycholoog en was vanaf 1972 werkzaam bij het Kohnstamm Instituut voor onderwijsresearch in Amsterdam. In 1980 promoveerde hij op een onderzoek naar doelen en leereffecten van de beeldende vakken en muziek onder de titel *Wat neemt de leerling mee van kunstzinnige vorming?* Dit was een belangrijke stimulans voor meer wetenschappelijk onderzoek op dit gebied.

Vanaf 1982 was Max van der Kamp hoogleraar Andragogiek in Groningen, maar hij bleef zowel bestuurlijk als onderzoeksmatig actief op het gebied van de kunsteducatie. Zo was hij voorzitter van de adviescommissie beroepsonderwijs en volwasseneneducatie (bve) van Cultuur en School, bestuurslid van de Groningse 'School voor Handenarbeid' en lid van de visitatiecommissie van conservatoria. Hij deed historisch onderzoek naar kunstonderwijs en centra voor de kunsten en onderzoek naar de relatie tussen cultuureducatie en sociale cohesie. Zijn onderzoek getuigt steeds van een kritische betrokkenheid bij de cultuureducatie.

2 De doelstellingen

Elk jaar worden kwalitatief hoogstaande scripties geschreven die aansluiten bij het werkterrein van Cultuurnetwerk Nederland, dat van de cultuureducatie. Cultuurnetwerk Nederland definieert cultuureducatie doorgaans als 'alle vormen van educatie waarbij cultuur als doel of als middel wordt ingezet'. Daarmee is het een verzamelbegrip voor kunst-, erfgoed-, literatuur- en media-educatie.

Het terrein van *onderzoek* naar cultuureducatie is lastig af te bakenen. Het doorsnijdt uiteenlopende wetenschappelijke vakgebieden. In 2002 en in 2006 inventariseerde Cultuurnetwerk Nederland het onderzoek dat is verricht in Nederland van respectievelijk 1975 tot 2000 en van 2000 tot 2005. De uitvoerders van de inventarisaties concluderen dat er sinds de jaren zeventig sprake is van een steeds stijgend aantal onderzoeken op het gebied van kunst- en cultuureducatie. Belangrijke conclusies zijn dat de inspanningen versnipperd zijn en dat er door het ad-hockarakter van veel toegepast en praktijkgericht onderzoek nauwelijks sprake is van systematische en samenhangende kennisopbouw. Zo is er op theoretisch vlak vaak sprake van eenmalig en losstaand gebruik van theoretische noties uit bijvoorbeeld de onderwijs- en de organisatiekunde en de communicatiewetenschap. Een steeds weerkerend thema in de kunst- en cultuureducatie is ook de relatie met de praktijk. De wederzijdse vertaalslag tussen onderzoek en theoretische ontwikkelingen en de lespraktijk van alledag komt vaak maar moeizaam tot stand - al lijkt de argwaan van de praktijk ten opzichte van onderzoek die ten tijde van het proefschrift van Van der Kamp bestond, grotendeels verdwenen.

De bibliotheek van Cultuurnetwerk Nederland beschrijft en ontsluit (master)scripties op het terrein van kunst- en cultuureducatie voor iedereen die voor studie-, vakmatige of persoonlijke doeleinden geïnteresseerd is in het onderwerp. Niet zelden snijden de scripties uiterst relevante vraagstukken aan, die voortvloeien uit actuele tendensen of problemen in de praktijk, uit een gezonde dosis

theoretische vernieuwingsdrang, of uit een combinatie van beide. Maar te vaak nog verdwijnen waardevolle werkstukken van studenten op een boekenplank waar ze nooit meer vanaf komen, of in de al even spreekwoordelijke bureaulade. De Max van der Kamp Scriptieprijs brengt ze onder de aandacht van een breed publiek, en draagt daarmee ook bij aan het verder verkleinen van de kloof tussen onderzoek en praktijk. Daarnaast wil Cultuurnetwerk Nederland met de prijs goed onderzoek naar cultuureducatie door studenten bevorderen, en studenten stimuleren om met hun bevindingen naar buiten te treden.

De Max van der Kamp Scriptieprijs wordt met ingang van 2009 elke twee jaar uitgereikt. In 2009 werd de prijs gewonnen door Lies van Roessel voor haar scriptie *Restaging the epic. Brechtian epic elements in computer games and their use for computer game literacy education*. In 2011 vond de tweede editie plaats. Hiervoor kwamen masterscripties in aanmerking die aan Nederlandse en Vlaamse universiteiten met een 7 of hoger zijn beoordeeld tussen 15 april 2009 en 15 april 2011.

3 De inzendingen

In totaal werden 59 scripties ingediend voor de Max van der Kamp Scriptieprijs 2011, bijna een verdubbeling ten opzichte van 2009. Hieronder waren 51 Nederlandse en acht Vlaamse inzendingen.

Sinds enige jaren kunnen afgestudeerde bachelors van docentenopleidingen beeldende kunst, dans, muziek en theater in Nederland aan verschillende hogescholen een HBO-master Kunsteducatie volgen. Hierin staat de koppeling tussen praktijk en onderzoek centraal. De opgang van de HBO-masters Kunsteducatie is in kwantitatief opzicht goed af te lezen: in 2009 waren er nog acht inzendingen vanuit een van deze opleidingen, nu waren het er 23. Ook vanuit andere HBO-masters werden scripties ingestuurd: twee vanuit de master Special Educational Needs van de Fontys Hogeschool, een vanuit het Kenniscentrum Pedagogiek van de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden, en een vanuit het Conservatorium Zwolle.

Van de universitaire masterscripties waren er 23 afkomstig uit de geesteswetenschappen, zes uit de mens- en gedragswetenschappen en één uit de toegepaste economische wetenschappen. Daarnaast waren er ook inzendingen van de Universiteit voor Humanistiek en van het Onderwijscentrum van de VU.

Bijlage III bevat een overzicht van alle inzenders.

4 De beoordeling

De jury heeft bij haar beoordeling gelet op de wetenschappelijke waarde, de helderheid, de originaliteit en de argumentatiekracht van de inzendingen. Maatschappelijke en/of praktische relevantie zag zij als een pre. Bij het aspect wetenschappelijke waarde lette zij in het bijzonder op inbedding in het (internationale) wetenschappelijk discours en het juiste gebruik van bronnen. In een enkel geval waren deze punten doorslaggevend om wel of niet genomineerd te worden.

De jury constateert met genoegen dat studenten veel vernieuwende, leuke ideeën hebben, en dat vele van hen kwalitatief goed onderzoek doen. Daaronder is veel praktijkgericht onderzoek, dikwijls in

opdracht van externe partijen, en ontwikkelend onderzoek, ofwel 'action research'. Dit vindt zij een goede ontwikkeling, gezien het streven naar een nauwe relatie tussen onderzoek en praktijk, dat hiervoor al ter sprake kwam. Verder viel het de jury op dat het palet van onderzoeksthema's de laatste jaren is verbreed, en dat er steeds meer aandacht is voor podiumkunsten, met name voor muziek. Zij juicht deze ontwikkeling toe.

Bij de editie van 2009 merkte de jury (die toen overigens een andere samenstelling had) op dat het schriftelijk taalgebruik van veel inzenders te wensen overliet. Dat was nu minder een punt van kritiek, maar het zal niemand met affiniteit met taal verbazen dat de jury wel moest vaststellen dat het Nederlands van de Vlaamse inzenders fraaier en verzorgder was dan dat van de meeste Nederlandse inzenders.

5 De genomineerden

5.1 SELECTIE VAN VIJF SCRIPTIES

Uit alle inzendingen heeft de jury vijf genomineerden geselecteerd, op basis van de criteria die zojuist werden genoemd. Deze genomineerden zijn, in alfabetische volgorde op achternaam van de auteur:

- *Aspecten van ethische fotografie. Onderzoek naar de mogelijkheden van het medium fotografie om een bijdrage te leveren aan emancipatorische processen, weerbaarheid en welbevinden* van Hilde Braet – master Cultuurwetenschappen, faculteit Letteren en Wijsbegeerte, Vrije Universiteit Brussel
- *Kindercultuur in Amsterdam. Een onderzoek naar interculturele uitwisseling, geschiedenis en overlevering van klapversjes, aftelrijmpjes en springtouwliedjes op twee schoolpleinen in de hoofdstad van Nederland* van Jori Buchel – master Muziekwetenschap, faculteit Geesteswetenschappen, Universiteit van Amsterdam
- *Leidt voorlezen tot een betere leesattitude? Een quasi-experimenteel onderzoek in het zesde leerjaar van het basisonderwijs* Annick De Vylder, master Opleidings- en Onderwijswetenschappen, Instituut voor Onderwijs- en Informatiewetenschappen, Universiteit Antwerpen
- *Is het gras echt groener bij de burens? 100 jaar danseducatie in Duitsland en Nederland. Een vergelijkend onderzoek naar historische en recente ontwikkelingen binnen het primair onderwijs en een blik in de toekomst* van Julia Dieckmann - master Kunsteducatie, ArtEZ hogeschool voor de kunsten
- *Cultureel erfgoed: waardevol of waardeloos? Een empirisch onderzoek onder jongeren uit Amsterdam Nieuw-West naar de waardering voor en het begrip van cultureel erfgoed in hun omgeving* van Trudie de Vries - master Kunsten, Cultuur en Media, faculteit Letteren, Rijksuniversiteit Groningen

Per genomineerde volgt hieronder de motivatie van de jury voor haar keuze.

5.2 HILDE BRAET - ASPECTEN VAN ETHISCHE FOTOGRAFIE. ONDERZOEK NAAR DE MOGELIJKHEDEN VAN HET MEDIUM FOTOGRAFIE OM EEN BIJDRAGE TE LEVEREN AAN EMANCIPATORISCHE PROCESSEN, WEERBAARHEID EN WELBEVINDEN

'Instrumentele Fotografie' is het gebruik van fotografie als instrument in plaats van als doel op zich, bijvoorbeeld voor educatie en socialisatie. Maar is dit wel mogelijk? In haar scriptie voor de master Cultuurwetenschappen aan de Universiteit Antwerpen getiteld *Aspecten van ethische fotografie. Onderzoek naar de mogelijkheden van het medium fotografie om een bijdrage te leveren aan emancipatorische processen, weerbaarheid en welbevinden* doet Hilde Braet verslag van haar zoektocht naar een antwoord op deze vraag. Hiertoe analyseert ze de verschillende classificatiesystemen voor fotografie in de loop van de geschiedenis, en komt tot de conclusie dat Instrumentele Fotografie thuishoort in de categorie van de 'ethisch evaluerende fotografie' omdat zij inherent te maken heeft met ethische reflectie. Vervolgens diept zij deze categorie nog verder uit, en brengt haar in verband met onder meer feministische en de postkoloniale theorie. In navolging van drie internationale casestudies die ze in de scriptie beschrijft, voert de onderzoeker zelf ook twee casestudies uit. Op grond hiervan concludeert ze dat werken met fotografie een alternatieve communicatie op gang brengt en laagdrempelig is, en dat participanten die in de cultuur van het woord minder of niet aan bod komen het fotografische beeld als minder bedreigend en meer toegankelijk beschouwen. Dit bevestigt de veronderstelling dat fotografie een krachtig medium is, dat door haar specifieke eigenschappen unieke mogelijkheden biedt om terug te gaan naar het verleden, om zowel de kleine geschiedenis van een individu als die van een volk of gemeenschap te reconstrueren, te verwerken, te koesteren en er (on)vrede mee te hebben. Op die manier heeft Instrumentele Fotografie inderdaad te maken met emancipatorische processen en kan zij ingezet worden voor educatie en socialisatie.

De jury vindt de keuze voor fotografie origineel, omdat deze discipline vaak buiten de kunsteducatie blijft. De combinatie met empowerment en ethiek maakt deze scriptie helemaal bijzonder, en maatschappelijk zeer relevant. Hildes literatuurbeschuwing is diepgravend en caleidoscopisch, en geeft mooie vergezichten, zelfs ver over de landsgrenzen heen. Het mooie is dat ze daarnaast ook zelf twee casestudies heeft gedaan. In de voorbeelden die ze geeft, beperkt de auteur zich niet tot de fotografie. Zo laat ze zien dat haar bevindingen en aanbevelingen een algemeen karakter hebben, en bruikbaar zijn voor meer doelgroepen en op uiteenlopende terreinen. Verder is de scriptie heel helder geschreven, en zeer mooi gepresenteerd, met indrukwekkende foto's uit eigen werk en van andere fotografen.

5.3 JORI BUCHEL - KINDERCULTUUR IN AMSTERDAM. EEN ONDERZOEK NAAR INTERCULTURELE UITWISSELING, GESCHIEDENIS EN OVERLEVERING VAN KLAPVERSJES, AFTELRIJMPJES EN SPRINGTOUWLIEDJES OP TWEE SCHOOLPLEINEN IN DE HOOFDSTAD VAN NEDERLAND

De laatste tijd is er binnen het onderzoek naar cultuureducatie groeiende aandacht voor de verbinding tussen 'thuiskunst' en 'schoolkunst', ofwel de spontane kunst die kinderen maken en de kunst waarmee zij op school kennismaken. De scriptie van Jori Buchel, die zij schreef voor haar master Muziekwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam in het kader van een stage bij het Meertens Instituut, getiteld *Kindercultuur in Amsterdam. Een onderzoek naar interculturele uitwisseling, geschiedenis en overlevering van klapversjes, aftelrijmpjes en springtouwliedjes op twee schoolpleinen in de hoofdstad van Nederland*, gaat in feite over een vorm van thuiskunst. Via observaties op de pleinen van twee Amsterdamse basisscholen onderzocht zij of het kinderlied hier nog aanwezig is in het spel van kinderen, en of de aanwezigheid van veel verschillende culturen op

een basisschool invloed heeft op de liedjes die er gezongen worden. Haar studie toont aan dat beide absoluut het geval is: zoals al generaties lang gebeurt, dragen kinderen de liedjes nog altijd op elkaar over, in een cultuur met eigen regels en gebruiken, waar ook interculturele overdracht plaatsvindt. De onderzoekster legde reeds bekende Nederlandse kinderliedjes vast, waaronder diverse 'evergreens' (zoals het aloude 'Ik stond laatst voor een poppenkraam' en 'Papegaaitje leef je nog') maar ontdekte ook nieuwe liedjes en aftelrijmpjes (bijvoorbeeld 'Ajax, Ajax memory' en 'Dit is de eerste Veronica, Napalima', dat afkomstig is van een DVD met tot popsongs bewerkte klapspelletjes). Omdat spelliedjes op papier minder interessant zijn dan als ze worden gezien, maakte zij naast de uitgeschreven liedjes ook filmopnames op beide scholen. Zo maakte zij de verzameling niet alleen op papier, maar ook in beeld toegankelijk.

Een sympathieke, goed afgebakende scriptie over een zeer origineel onderwerp, daarover was de jury het eens. De gebruikte methode van participerende observatie op schoolpleinen is niet alleen aansprekend, maar werkt ook heel goed om vage, efemere culturele praktijken van kinderen vast te leggen, die vaak over het hoofd worden gezien, maar die een grote toegevoegde waarde voor het cultuuronderwijs kunnen hebben. Daarnaast is het onderwerp maatschappelijk relevant, omdat kinderliedjes een vorm van immaterieel en zelfs, zo blijkt, intercultureel erfgoed zijn. Via haar scriptie schetst Jori voor (muziek)docenten en anderen een beeld van een belangrijk stuk van de levende kindercultuur, in een onderhoudend en goed geschreven verslag waar het speel- en onderzoeksplezier vanaf spat.

5.4 ANNICK DE VYLDER – LEIDT VOORLEZEN TOT EEN BETERE LEESATTITUDE? EEN QUASI-EXPERIMENTEEL ONDERZOEK IN HET ZESDE LEERJAAR VAN HET BASISONDERWIJS

Leesattitude is een sleutelconcept in het discours rondom leesgedrag, dat beleid op het gebied van leesbevordering onderbouwt. Onderzoek wijst uit dat een positieve houding ten opzichte van lezen een gunstig effect heeft op de motivatie om te lezen, en dit werkt weer positief door op onder meer schoolprestaties. Scholen zetten zich daarom in om hun leerlingen aan te zetten tot lezen, maar er worden maar weinig studies gedaan naar effectieve onderwijsleeractiviteiten op het gebied van fictie lezen. Dat was voor Annick De Vylder, student aan de master Opleidings- en Onderwijswetenschappen van de Universiteit Antwerpen, reden om dit onderwerp op te pakken. In haar scriptie *Leidt voorlezen tot een betere leesattitude? Een quasi-experimenteel onderzoek in het zesde leerjaar van het basisonderwijs* doet zij verslag van haar bevindingen. Uitgangspunt van haar onderzoek was het leesbevorderingsprogramma 'Voorleeskriebels', waarbij leerlingen uit het zesde leerjaar prentenboeken voorlezen aan kleuters, en dat als doel heeft die zesdeklassers een positievere leesattitude bij te brengen. Met behulp van het meetinstrument de Reading Attitude Scale onderzocht ze hoe hun leesattitude door de tijd heen verandert onder invloed van welke factoren, en wat het effect van 'Voorleeskriebels' hierop is. Ze stelt vast dat geslacht, een positieve leesomgeving, cultureel kapitaal en thuistaal van grote invloed zijn op de leesattitude. Positieve leeservaringen zijn zeer belangrijk bij het voorkomen van afhaakgedrag.

De jury is enthousiast over deze beknopte en elegante scriptie, waarin geen woord teveel staat. De methodologie en verantwoording zijn voorbeeldig: Annick gebruikt een wetenschappelijk zeer verantwoorde methode, en beargumenteert helder waarom ze juist voor die methode kiest. Ook de uitvoering is keurig, zo heeft ze een zeer goed sample genomen en dit minutieus beschreven. Dat alles maakt het onderzoek zeer overtuigend. De auteur laat bovendien zien dat ze goed op de hoogte is van het huidige wetenschappelijke discours, en haar bevindingen voegen daar echt wat aan toe.

Dat is van groot belang om helder te krijgen welke leesbevorderende interventies in het onderwijs het meest effectief zijn op langere termijn.

5.5 JULIA DIECKMANN - IS HET GRAS ECHT GROENER BIJ DE BUREN? 100 JAAR DANSE-EDUCATIE IN DUITSLAND EN NEDERLAND. EEN VERGELIJKEND ONDERZOEK NAAR HISTORISCHE EN RECENTE ONTWIKKELINGEN BINNEN HET PRIMAIR ONDERWIJS EN EEN BLIK IN DE TOEKOMST

Julia Dieckmann, student aan de HBO-master Kunsteducatie van ArtEZ hogeschool voor de kunst, constateerde dat de geografische afstand tussen Nederland en Duitsland klein is, maar dat de visie op dans in het onderwijs volstrekt verschillend is. Haar scriptie *Is het gras echt groener bij de burens? 100 jaar danseducatie in Duitsland en Nederland. Een vergelijkend onderzoek naar historische en recente ontwikkelingen binnen het primair onderwijs en een blik in de toekomst* beschrijft de stand van zaken in de danseducatie in het basisonderwijs. Die wordt verklaard door ontwikkelingen in de afgelopen eeuw te bestuderen, via literatuuronderzoek en interviews met relevante informanten. Hieruit blijkt onder meer dat de danseducatie in beide landen enorme schade had opgelopen door de Tweede Wereldoorlog, maar dat hij in Nederland sneller weer werd opgepakt, onder meer via de oprichting van vakopleidingen tot docent dansexpressie. Een cruciaal verschil daarbij is dat in Nederland de beweging door dansers, dansdocenten en vertegenwoordigers vanuit cultuur en politiek werd gedragen en in Duitsland vanuit het onderwijs. De benadering en functie van dans is hierdoor in beide landen heel anders. Toch is het in ook Nederland nog steeds niet gelukt om het vak dans structureel in het basisonderwijs te integreren. Sterker nog, de term dans is uit de huidige kerndoelen verdwenen, ten bate van het meer overstijgende (beleids)doel 'cultuureducatie' – dat overigens zeer succesvol is. Ook in Duitsland is dans nog geen structureel vak in het basisonderwijs, maar verschillende partijen zijn met succes begonnen om hierin verandering te brengen. De onderzoekster laat zien hoe Duitsland in de toekomst gebruik kan maken van de Nederlandse ervaring en expertise, maar ook hoe Nederland zelf van uitwisseling kan profiteren.

Julia Dieckmann, die als danser en dansdocent in Duitsland en Nederland werkt, belichaamt zelf in feite het onderwerp van haar scriptie. Haar persoonlijke betrokkenheid geeft de scriptie een bijzondere lading. De jury is onder de indruk van de grondige aanpak: Julia heeft een grote rijkdom aan gegevens boven water gehaald. Daarbij combineert ze filosofische, empirische en historische onderzoeksmethoden. Die historische benadering komt niet vaak voor in het cultuureducatief onderzoek (van alle inzenders was ze de enige), maar met haar scriptie laat Julia zien dat dit perspectief een grote toegevoegde waarde kan hebben. Haar scriptie is een prachtig pleidooi voor Nederlandse danseducatie als potentieel cultureel exportproduct, en daarmee maatschappelijk ook zeer relevant. Het mooie daarbij is dat Julia zelf ervoor zorgt dat haar scriptie niet zal verstoffen, doordat ze een sterk netwerk heeft in de Nederlandse en Duitse danseducatie en dat ook deelgenoot maakt van haar onderzoek, en doordat ze zeer goede aanbevelingen doet voor samenwerking tussen beide landen – ook in het Duits!

5.6 TRUDIE DE VRIES - CULTUREEL ERFGOED: WAARDEVOL OF WAARDELOOS? EEN EMPIRISCH ONDERZOEK ONDER JONGEREN UIT AMSTERDAM NIEUW-WEST NAAR DE WAARDERING VOOR EN HET BEGRIIP VAN CULTUREEL ERFGOED IN HUN OMGEVING

Cultureel erfgoed is populair, getuige onder meer de talloze initiatieven van erfgoedorganisaties en overheidsinstellingen. In haar scriptie *Cultureel erfgoed: waardevol of waardeloos? Een empirisch onderzoek onder jongeren uit Amsterdam Nieuw-West naar de waardering voor en het begrip van*

cultureel erfgoed in hun omgeving voor de master Kunsten, Cultuur en Media aan de Rijksuniversiteit Groningen vroeg Trudie de Vries zich af of deze populariteit ook onder jongeren bestaat, en wat hierop de invloed is van onder meer geslacht, etniciteit en opleidingsniveau. Hiertoe nam zij een vragenlijst af onder 175 jongeren van uiteenlopende afkomst uit tweede en derde klassen van drie middelbare scholen in Amsterdam Nieuw-West. In de vragenlijst moesten zij bij 28 afbeeldingen aangeven welk cultureel erfgoed volgens hen het meest waardevol is. Ook toetste zij het begrip van cultureel erfgoed, door na te gaan of jongeren bekend zijn met verschillende begrippen die hiermee te maken hebben. De onderzoekster concludeert dat religieus erfgoed met een islamitische functie het meest populair is bij jongeren van Marokkaanse, Turkse en 'overige' etniciteit, en dat voorbeelden van cultureel erfgoed met een groene uitstraling en recreatief karakter het meest populair zijn bij autochtone jongeren en jongeren met een Surinaamse, Antilliaanse of Arubaanse etniciteit. De begrippen monument en archeologie zijn bij meer dan de helft van de jongeren bekend. Het begrip cultureel erfgoed is het minst bekend onder jongeren.

De jury beschouwt erfgoed als een waardevolle verruiming van de kunst- en cultuureducatie. Echter juist gezien de enorme belangstelling vanuit de maatschappij en het onderwijs vindt zij het heel belangrijk dat er meer bekend wordt over de opvattingen van jongeren hierover. Het empirische onderzoek van Trudie is innovatief, heeft een heldere hypothese en is goed uitgevoerd, waardoor zij de beschikking kreeg over een mooie dataset. Haar bevindingen zijn een eyeopener voor de betekenis van erfgoed in de multiculturele samenleving: ze laten zien wat het historisch besef van jongeren is. Dit is een vertrekpunt voor docenten en anderen die zich bezighouden met erfgoededucatie.

6 De winnaar

De jury wil alle vijf genomineerden, en trouwens ook hun begeleiders, van harte feliciteren. Gezien het grote aantal en de hoge kwaliteit van de inzendingen getuigt het feit dat zij zijn voorgedragen voor de prijs van het bijzondere karakter van deze scripties. De jury dankt hen voor hun bijdrage aan de ontwikkeling van het onderzoek naar cultuureducatie, en hoopt dat zij op een of andere manier verder kunnen gaan op het pad dat zij met deze onderzoeken hebben ingeslagen. De mogelijkheid om een artikel te publiceren in het de reeks Cultuur + Educatie draagt hier mogelijk aan bij. Op haar beurt is de jury blij dat de Max van der Kamp Scriptieprijs bestaat, om het enthousiasme van jonge mensen te bekronen.

De keuze tussen de twee laatst overgebleven kandidaten was een moeilijke. Daarom heeft de jury besloten om ook een eervolle vermelding toe te kennen. Die gaat naar Julia Dieckmann, voor haar masterscriptie *Is het gras echt groener bij de burens? 100 jaar danseducatie in Duitsland en Nederland. Een vergelijkend onderzoek naar historische en recente ontwikkelingen binnen het primair onderwijs en een blik in de toekomst*. De jury is zeer getroffen door de combinatie van gedegenheid en bevlogenheid, een essentiële combinatie wanneer het gaat om de verbinding tussen cultuureducatieve praktijk en onderzoek. Zeker wanneer men zich realiseert dat de auteur afstudeerde aan een HBO-master kunsteducatie, en dus geen academische opleiding achter de rug heeft, is het schrijven van zo'n scriptie een prestatie van formaat.

Dan de uiteindelijke winnaar van de Max van der Kamp Scriptieprijs 2011. De jury heeft gekozen voor een originele en overtuigende scriptie, die bruikbaar is voor verschillende doelgroepen en die de potentie heeft het veld anders te laten nadenken. De jury maakt met trots bekend dat Hilde Braet die winnaar is, voor haar masterscriptie *Aspecten van ethische fotografie. Onderzoek naar de*

mogelijkheden van het medium fotografie om een bijdrage te leveren aan emancipatorische processen, weerbaarheid en welbevinden.

Bijlage I

CURRICULA VITAE VAN DE JURYLEDEN

WILLEM ELIAS (JURYVOORZITTER)

Willem Elias (°1950) is doctor in de wijsbegeerte. Hij studeerde aan de Vrije Universiteit Brussel ook klassieke talen, moraalwetenschappen, vrijetijdsagogiek en wetenschapsontwikkeling, en aan de Rijksuniversiteit te Leiden andragologie en museologie. Hij is gewoon hoogleraar aan de Vrije Universiteit Brussel in de vakgroep Sociale en culturele agogiek. Hij doceert onder andere de cursus 'Theorie en praktijk van de kunst- en beeldeducatie'. Tevens is hij decaan van de faculteit Psychologie en Educatiewetenschappen, kunstcriticus, voorzitter van het Hoger Instituut voor Schone Kunsten Vlaanderen, lid van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten, waar hij momenteel uittredend bestuurder is van de Klasse van de Kunsten. Hij publiceerde meerdere boeken en talrijke artikelen over kunsteducatie, cultuurfilosofie, cultuurbeleid, kunsttheorie en hedendaagse kunst.

HENDRIK HENRICHS

Dr. Hendrik Henrichs (°1951) studeerde sociologie en geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam, aan welke universiteit hij ook promoveerde. Sinds 1991 is hij verbonden aan de Universiteit Utrecht, waar hij tot 2003 coördinator was van de afstudeerspecialisatie Cultuureducatie. Van 2003 tot 20010 leidde hij de master Cultureel erfgoed. Sinds 2010 coördineert hij het Nederlandstalige tracé 'Cultureel erfgoed en public history' van de tweetalige master Cultuurgeschiedenis/Cultural history. Zijn publicaties en onderzoek behandel(d)en cultuureducatie, historische musea, erfgoed en public history.

NATASCHA NOTTEN

Natascha Notten (°1972) studeerde klarinet (klassieke muziek) aan ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten in Arnhem en sociologie aan de Radboud Universiteit te Nijmegen. Sinds 2005 is ze verbonden als promovenda en docente aan de sectie sociologie van de Radboud Universiteit Nijmegen. Recentelijk verzorgt zij daar ook onderwijs bij het onderwijsinstituut pedagogische wetenschappen en onderwijskunde. Centraal in haar wetenschappelijk onderzoek staat de invloed van het ouderlijk milieu op de ontwikkeling en het welzijn van kinderen, met speciale aandacht voor cultuur en media. In haar proefschrift bestudeert zij oorzaken van verschillen in ouderlijke mediaopvoeding en de langetermijneffecten van deze opvoedingspraktijken op het onderwijssucces, de mediaconsumptie en gezondheid van kinderen. Op 6 september 2011 promoveert Natascha Notten op haar proefschrift *Parents and the media. Causes and consequences of parental media socialization*.

EMMY OKKERSE

Emmy Okkerse (°1948) studeerde dans in Tilburg en andragologie in Groningen. Zij studeerde daar in de 70'er jaren af op ontwikkeling en begeleiding van projectonderwijs. Na haar afstuderen werkte zij decennialang in het hoger onderwijs, onder meer als docent en hoofd van de opleiding Schoolmuziek, als projectleider onderwijsinnovatie en als onderwijskundig adviseur van de Communicatie- en Dansopleidingen. Ook ontwierp zij choreografieën voor de operaprojecten van het Groninger Conservatorium. Recent functioneerde zij als ontwikkelaar en hoofd van de master Kunsteducatie van Hanzehogeschool Groningen en NHL Hogeschool. Sinds lang is Emmy Okkerse bestuurlijk actief in de podiumwereld in het noorden van Nederland, onder meer als lid van de Adviesraad Cultuur van Groningen en als voorzitter van Dansgezelschap 'Reflex', Theatervooropleiding en Productiehuis 'De Noorderlingen' en Dansgroep 'Foltz & Company'.

MIRKO TOBIAS SCHÄFER

Mirko Tobias Schäfer (°1974) is universitair docent en onderzoeker voor nieuwe media en digitale cultuur aan de Universiteit Utrecht. Hij studeerde theaterwetenschap en communicatiewetenschap aan de Universiteit Wenen en digitale cultuur aan de Universiteit Utrecht. Hij promoveerde in 2008 op een onderzoek naar participatiecultuur. Van 2000 tot en met 2002 was hij medeoprichter en curator van [d]vision, Vienna International Festival for Digital Culture, een festival voor digitale cultuur in Oostenrijk. Hij doet onderzoek naar 'hacking' van video game consoles, softwareapplicaties en de debatten omtrent informatie- en communicatietechnologie. Mirko is co-editor van *Digital Material. Tracing New Media in Everyday Life and Technology*. Onlangs verscheen zijn boek *Bastard Culture! How User Participation Transforms Cultural Production*.

Bijlage II

TWEEJAARLIJKSE

Max van der Kamp Scriptieprijs 2011 – reglement

1. DOELSTELLINGEN

Elk jaar worden kwalitatief hoogstaande scripties geschreven op het gebied van cultuureducatie. Cultuurnetwerk Nederland wil:

- deze scripties onder de aandacht van een groter publiek brengen;
- studenten stimuleren om naar buiten te treden met hun bevindingen;
- kwalitatief goed onderzoek door studenten bevorderen;
- het belang van onderzoek naar cultuureducatie vanuit uiteenlopende disciplines benadrukken.

Daarom wordt met ingang van 2009 tweejaarlijks een prijs toegekend voor de beste Nederlandse of Vlaamse masterscriptie met een onderwerp in het domein van de cultuureducatie.

2. NAAMGEVING

De scriptieprijs is vernoemd naar Max van der Kamp (1947-2007), hoogleraar en directeur onderzoek voor pedagogiek en onderwijskunde aan de Rijksuniversiteit Groningen, en onder meer voorzitter van de adviescommissie beroepsonderwijs en volwasseneneducatie van Cultuur en School en lid van de visitatiecommissie van conservatoria. Zijn proefschrift 'Wat neemt de leerling mee van kunstzinnige vorming?' (1980) was een belangrijke wetenschappelijke publicatie op het gebied van kunsteducatie in Nederland.

3. VOORWAARDEN DEELNAME

3.1

Scripties die in aanmerking komen:

- gaan over een onderwerp in het domein van cultuureducatie (waaronder wordt verstaan: kunsteducatie, literatuureducatie, erfgoededucatie en media-educatie) - in gevallen van twijfel beslist de jury of een ingezonden scriptie aan dit criterium voldoet;
- zijn voorgelegd aan een Nederlandse of Vlaamse universiteit of hogeschool om een graad als master te behalen;
- zijn afgerond én positief beoordeeld (minimaal cijfer 7 of gelijkwaardig) door de scriptiebegeleider(s) tussen 15 april 2009 en 15 april 2011.

3.2

Inzenders worden geacht op de hoogte te zijn van dit reglement en ermee akkoord te gaan.

3.3

De scriptie mag reeds gepubliceerd zijn.

4. WIJZE VAN INDIENEN EN AFHANDELING INZENDING

4.1

Ingezonden scripties dienen:

- gesteld te zijn in de Nederlandse of Engelse taal;
- zowel op papier (één ingebonden exemplaar) als digitaal (bij voorkeur in PDF, als bijlage bij een e-mail) te worden ingestuurd;
- vergezeld te gaan van een blad met de volgende gegevens: volledige voor- en achternaam, adres, telefoonnummer en e-mailadres van de auteur, onderwijsinstelling, naam van de master, namen en e-mailadressen van de begeleiders;
- vergezeld te gaan van een kopie van een bijbehorend, door de bevoegd begeleider(s) gedateerd en ondertekend tentamenbriefje, uitdraai van een cijferlijst of gelijkwaardig bewijs van acceptatie en beoordeling van de scriptie;
- vergezeld te gaan van een Nederlandse samenvatting van maximaal 500 woorden, die onafhankelijk van de scriptie te lezen is en die digitaal (in Word of PDF) dient te worden toegestuurd;
- inclusief alle bescheiden uiterlijk op vrijdag 15 april 2011 om 16.00 uur in het bezit te zijn van Cultuurnetwerk Nederland, bezoekadres: Ganzenmarkt 6, 3512 GD Utrecht, postadres: Postbus 61, 3500 AB Utrecht, t.a.v. Karin Laarakker. E-mailadres: KarinLaarakker@cultuurnetwerk.nl.

4.2

Inzenders ontvangen een bewijs van ontvangst van Cultuurnetwerk Nederland. Uiterlijk begin juni 2011 krijgen zij bericht of zij tot de genomineerden behoren.

4.3

Alvorens een inzending voor te leggen aan de jury bepaalt de ambtelijk secretaris of aan de onder artikel 3.1 en 4.1 genoemde voorwaarden is voldaan.

4.4

Inzenders die na aanmelding van hun scriptie verhuizen of veranderen van e-mailadres dienen dit door te geven aan Cultuurnetwerk Nederland.

5. JURERING EN PROCEDURE

5.1

De jury voor de Max van der Kamp Scriptieprijs 2011 wordt ingesteld door Cultuurnetwerk Nederland en bestaat uit vijf personen, waaronder één voorzitter. Een ambtelijk secretaris vanuit Cultuurnetwerk Nederland woont de juryvergaderingen bij als lid zonder stemrecht. Dit is Karin Laarakker (e-mail KarinLaarakker@cultuurnetwerk.nl, telefoonnummer 030 – 236 12 00).

5.2

De jury zal bij de beoordeling van de ingezonden scripties de volgende beoordelingscriteria hanteren:

- wetenschappelijke waarde;
- helderheid;
- originaliteit;
- argumentatiekracht;
- presentatie.

Maatschappelijke en/of praktische relevantie kan een pre zijn.

5.3

De beraadslagingen van de jury zijn vertrouwelijk. De jury stelt een schriftelijk rapport op waarin de keuze van de winnaar wordt gemotiveerd. Het juryrapport wordt voorgelezen bij de uitreiking en daarna gepubliceerd op de website van Cultuurnetwerk Nederland.

5.3

De jurybeoordeling vindt plaats in twee rondes. Begin mei bepaalt de jury welke drie á vijf scripties worden genomineerd voor de prijs. Eind mei kiest zij de winnaar. Die wordt bekend gemaakt tijdens de conferentie Onderzoek in Cultuureducatie juni 2011.

5.4

Indien de inzendingen naar het oordeel van de jury van onvoldoende kwaliteit zijn, kan zij beslissen de Max van der Kamp Scriptieprijs 2011 niet toe te kennen. Verdienstelijke scripties kunnen dan wel een eervolle vermelding krijgen.

5.5

Scripties die zijn geschreven onder begeleiding van (een van) de juryleden kunnen ook in aanmerking komen voor de Max van der Kamp Scriptieprijs 2011. Het betreffende jurylid zal zich dan nadrukkelijk onthouden van een oordeel over de scriptie.

5.6

De jury heeft het recht om bij de beoordeling van de ingezonden scripties het advies van externe deskundigen in te winnen. Ook zij nemen de vertrouwelijkheid in acht.

5.7

De jury hoeft geen verantwoording af te leggen aan Cultuurnetwerk Nederland, maar dient zich wel aan het reglement te houden.

6. DE PRIJS

6.1

De winnaar van de Max van der Kamp Scriptieprijs ontvangt een bedrag van € 1000,=. Indien een scriptie door meerdere personen is geschreven, blijft het prijzenbedrag hetzelfde. Daarnaast krijgt de winnaar de mogelijkheid om (delen of een bewerking van) de scriptie te publiceren via Cultuurnetwerk Nederland. Bij voldoende kwaliteit komen hiervoor ook andere inzendingen in aanmerking.

7. OVERIGE BEPALINGEN

7.1

Ingezonden scripties blijven in het bezit van Cultuurnetwerk Nederland. Inzenders geven Cultuurnetwerk Nederland toestemming de scriptie op te nemen in de collectie van het studiecentrum.

7.2

Inzending van de scriptie houdt niet in overdracht van auteursrecht en/of enige met het auteursrecht samenhangende bevoegdheid aan Cultuurnetwerk Nederland, met uitzondering van het in artikel 7.3 van dit reglement bepaalde.

7.3

Voorafgaand aan en na afloop van de uitreiking zal Cultuurnetwerk Nederland via haar eigen kanalen (onder andere de corporate website) aandacht besteden aan de uitreiking, de genomineerden en de winnaar van de prijs, en hiervoor mogelijk met bronvermelding verwijzen naar scripties. Na afloop van de uitreiking zal de samenvatting van de winnende scriptie worden geplaatst op de website.

7.4

Inzenders vrijwaren Cultuurnetwerk Nederland voor alle aanspraken van derden wegens inbreuk van auteursrechten.

7.5

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de voorzitter van de jury.

7.6

Over de uitslag wordt niet gecorrespondeerd.

7.7

Cultuurnetwerk Nederland behoudt zich het recht voor het reglement te wijzigen.

Bijlage III

OVERZICHT INZENDERS MAX VAN DER KAMP SCRIPTIEPRIJS 2011

De gegevens van de vijf genomineerden zijn vet gedrukt.

NAAM	TITEL SCRIPTIE	INSTELLING EN MASTEROPLEIDING
Femke Baljon	Nieuwe media in jeugdtheater. Onderzoek naar intermedialiteit en het effect op de esthetische ervaring van jonge kinderen	Universiteit van Amsterdam, master Theaterwetenschap
Marjolein van den Beld	MOVE OR FREEZE? Dans in het V.O. - doorgaande lijn of van pose naar pose?	ArtEZ hogeschool voor de kunsten, master Kunsteducatie
Trudi van den Berg	Het Werkman Technasium	Hanzehogeschool Groningen/Noordelijke Hogeschool Leeuwarden, master Kunsteducatie
Hilde Braet	Aspecten van ethische fotografie. Onderzoek naar de mogelijkheden van het medium fotografie om een bijdrage te leveren aan emancipatorische processen, weerbaarheid en welbevinden	Vrije Universiteit Brussel, master Cultuurwetenschappen
Lara van Bree	Een klassiek experiment. De met vrienden gedeelde beleving van klassieke concerten	Erasmus Universiteit Rotterdam, master Kunst- en cultuurwetenschappen
Lise den Brok	Dromen, denken of doen. Educatietheorieën en hun belang voor de onderbouwing van het educatiebeleid in musea	Universiteit Utrecht, master Cultureel erfgoed

NAAM	TITEL SCRIPTIE	INSTELLING EN MASTEROPLEIDING
Jori Buchel	Kindercultuur in Amsterdam. Een onderzoek naar interculturele uitwisseling, geschiedenis en overlevering van klapversjes, aftelrijmpjes en springtouwliedjes op twee schoolpleinen in de hoofdstad van Nederland	Universiteit van Amsterdam, master Muziekwetenschap
Elsa van der Bijl	Ouderbetrokkenheid bij cultuureducatie. Een traject over het wat, waarom en hoe van cultuureducatie voor ouders van basisschoolleerlingen uit Rotterdamse krachtwijken verzorgd door de SKVR	Fontys Hogeschool/Hogeschool Zuyd, master Kunsteducatie
Diane Carp en Ann Meijer	Kenmerken van authentieke kunsteducatie in het basisonderwijs	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, master Kunsteducatie
Kim De Bisschop	Inventarisatie en casestudies van instrumenten en tools inzake e-cultuurcreaties	Vrije Universiteit Brussel, master Agogische wetenschappen
Tiziana Devalckeneer	Wat zijn de verwachtingen en motivaties van de participanten aan het Deeltijds Beeldend Kunstenonderwijs in Vlaanderen, met betrekking tot de leerlingen van het zesde leerjaar en de 1e graad middelbaar onderwijs en hun ouders?	Vrije Universiteit Brussel, master Agogische wetenschappen
Annick De Vylder	Leidt voorlezen tot een betere leesattitude? Een quasi-experimenteel onderzoek in het zesde leerjaar van het basisonderwijs	Universiteit Antwerpen, master Opleidings- en Onderwijswetenschappen

NAAM	TITEL SCRIPTIE	INSTELLING EN MASTEROPLEIDING
Julia Dieckmann	Is het gras echt groener bij de burens? 100 jaar danseducatie in Duitsland en Nederland. Een vergelijkend onderzoek naar historische en recente ontwikkelingen binnen het primair onderwijs en een blik in de toekomst	ArtEZ hogeschool voor de kunsten, master Kunsteducatie
Regien Donders	Overcoming the theory gap. A different approach to art education	Vrije Universiteit, master Comparative Arts and Media Studies
Rianne van Dorp	Ik zie ik zie, wat jij niet ziet... Wetenschap en kunsteducatie, twee gescheiden werelden?	Universiteit van Amsterdam, master Kunstgeschiedenis
Kim Dusch	Verbeeld je! Een onderzoek naar levenbeschouwelijke ontwikkeling van leerlingen op een middelbare school, aan de hand van onderwijs dat gebruik maakt van verbeelding	Universiteit voor Humanistiek, master Educatie
Marion van Dijk	Je verhaal kwijt. Digital storytelling, onderdeel van het curriculum van de docentenopleiding beeldende kunst en vormgeving	ArtEZ hogeschool voor de kunsten, master Kunsteducatie
Helma Geerlings	Evidence based cultural policy? Een kwalitatief onderzoek naar de empirische veronderstellingen van de maatschappelijke effecten van cultuurparticipatiebeleid op gemeentelijk en provinciaal niveau	Universiteit Utrecht, master Kunstbeleid en –management
Kristine Göeken	De kunst van burgerschap. Een literatuuronderzoek naar de wijze waarop kunsteducatie kan bijdragen aan burgerschap	Rijkuniversiteit Groningen, master Pedagogische wetenschappen
Lien Grootvriendt	Onderzoek naar de noden en wensen inzake cultuureducatie in het lager onderwijs	Universiteit Antwerpen, master Cultuurmanagement

NAAM	TITEL SCRIPTIE	INSTELLING EN MASTEROPLEIDING
Simone Gijben	Kind als kunstenaar. Een verdiepende kunstmethode aansluitend bij de intrinsieke motivatie van het kind	ArtEZ hogeschool voor de kunsten, master Kunsteducatie
Natan Heikens	Van elkaar leren. Een stap in de professionele ontwikkeling van de Gemeentelijke Muziekschool Katwijk	Fontys Hogeschool, master Special Educational Needs
Melissa van der Heijden	Theatereducatie in het jeugd- en jongerentheater. Een onderzoek naar de effectieve vertaalslag van educatief doel naar educatief programma	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, master Kunsteducatie
Ellen van Hoek	De muzikale thuiskunst van scholieren	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, master Kunsteducatie
Hans Horstink	Kunsteducatie in de Rebound. Een onderzoek naar de wijze waarop de vakken beeldend en drama binnen enkele Reboundvoorzieningen in Nederland worden ingezet	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, master Kunsteducatie
Erna Huppelschoten	Verbeelding gewenst. Een onderzoek naar de visie op kunsteducatie in Scholen in de Kunst	Fontys Hogeschool, master Special Educational Needs
Lydia Kampman	Authentieke kunsteducatie. Literatuuronderzoek naar de voorwaarden voor authentieke kunsteducatie	Universiteit Utrecht, master Kunstbeleid en –management
Wouter Kempen	Kinderen en amateurkunstcursus-deelname. Een onderzoek naar de factoren die ervoor zorgen dat kinderen tussen de 10 en 12 jaar een amateurkunstcursus doen	Erasmus Universiteit Rotterdam, master Sociologie van kunst en cultuur
Liesbeth Kleuver	Kunsteducatie Speciaal: MAATWERK OF MEESTERWERK. Een onderzoek naar kunsteducatie in het speciaal onderwijs in de provincie Utrecht	ArtEZ hogeschool voor de kunsten, master Kunsteducatie

NAAM	TITEL SCRIPTIE	INSTELLING EN MASTEROPLEIDING
Elles Kolle	De cultuurcoördinator VO & nascholing. Een vak in ontwikkeling	ArtEZ hogeschool voor de kunsten, master Kunsteducatie
Ad Kuijper	Motivatie MBO Artiest naar HBO Kunst	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, master Kunsteducatie
Elma Lammers	Wie niet lezen wil moet schrijven. Een onderzoek naar de invloed van productieve literatuureducatie op receptieve literaire vaardigheden en attitudes	Rijksuniversiteit Groningen, master Kunsten, cultuur en media
Silke Lissens	Volgens het boekje?! Leesplezier en de lagere school als leessocialisator	Vrije Universiteit Brussel, master Communicatiewetenschappen
Tim Maerschand	Van scherm naar schoolbord. Een onderzoek naar de kwaliteit van filmeducatieve initiatieven voor het Vlaamse kleuter- en leerplichtonderwijs	Katholieke Universiteit Leuven, master Culturele Studies
Karlijn Muller	Media-Cultuur. De kunstdocent als mediacoach. Onderzoek naar de benodigde competenties voor de uitvoering van lessen van MediaCultuur door kunstdocenten in het voortgezet onderwijs	Fontys Hogeschool/Hogeschool Zuyd, master Kunsteducatie
Michaël Neuburger	Een grijs publiek of een onbekend publiek? Een onderzoek naar het reeds gedane onderzoek rondom de (vermeende) vergrijzing van het publiek van de klassieke concertzaal	Universiteit Utrecht, master Kunstbeleid en –management
Rose Noël	Jongerenbeleid, autofocus of hocuspocus? Samenwerken aan jongerenbereik en –aanbod binnen het museum	Fontys Hogeschool/Hogeschool Zuyd, master Kunsteducatie

NAAM	TITEL SCRIPTIE	INSTELLING EN MASTEROPLEIDING
Jacolien de Nooij	Klassieke muziek tijdens de adolescentie. Een onderzoek naar de mogelijke relatie tussen de ontwikkelingsfase en het beeld dat havo-leerlingen uit de onderbouw van klassieke muziek hebben	Rijksuniversiteit Groningen, Master Kunsten, cultuur en media
Carola Oldemaat	Mediawijsheid in het primair onderwijs. Rapportage	Noordelijke Hogeschool Leeuwarden/Kenniscentrum Pedagogiek Zwolle, master Pedagogiek
Rob Philip	Van hoofd naar hand. Inzicht in doe- en denkactiviteiten van mijn studenten tijdens het creatieve proces	Vrije Universiteit, master Teaching and Learning in Higher Education
Marleen Rozenbrand	Museum zonder muren. Over de mogelijkheden en criteria van museale publieksbegeleiding op het internet	Willem de Kooning Academie, master Kunsteducatie
Ineke Schollen	Picasso in de poppenhoek. Kunsteducatie met kleuters	Radboud Universiteit Nijmegen, master Cultuurwetenschappen
Anja Sinnige	Basisonderwijs in cultuur. Een onderzoek naar het versterken van de positie van cultuuronderwijs door middel van een diagnose-instrument	Rijksuniversiteit Groningen, master Kunsten, cultuur en media
Ruth Slob	The keynote for the key experience. How do you facilitate the best possible music experience for your participants? A research on the content and organisational ingredients necessary when developing an educational project with a symphony orchestra that could facilitate a key experience for its participants	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, master Kunsteducatie
Rozemarijn Strubbe	Bijzonder kan niet zonder. Een onderzoek naar een goede vorm van kunsteducatie voor kinderen met autisme	Rijksuniversiteit Groningen, master Kunsten, cultuur en media

NAAM	TITEL SCRIPTIE	INSTELLING EN MASTEROPLEIDING
Hanneke Sulman	Het land dat in mij woont. Een kwalitatief onderzoek naar de betekenis van kunst voor nieuwkomers bij het vinden van een nieuwe plek in een nieuw land	Hanzehogeschool Groningen/Noordelijke Hogeschool Leeuwarden, master Kunsteducatie
Fien Tans	Niet willen maar kijken, inleven en creëren. Een onderzoek naar de voorwaarden en strategieën die nodig zijn om community art projecten voor en met bewoners in de wijk GMS in Heerlen mogelijk te maken	Fontys Hogeschool/Hogeschool Zuyd, master Kunsteducatie
Fenneke ten Thij	Experts. Jongeren als co-designer van kunsteducatie	ArtEZ hogeschool voor de kunsten, master Kunsteducatie
Annemarie Timmermans	Pas op... succes. Een onderzoek naar de voorwaarden van succes voor het Cultuurtraject van de SKVR	Erasmus Universiteit Rotterdam, master Sociologie van kunst en cultuur
Marjan Tolboom	Muziekdocenten in de knel. Een onderzoek naar de werkomstandigheden, werkzaamheden en het welbevinden van muziekdocenten in muziekscholen en centra voor de kunsten	Universiteit Utecht, master Muziekwetenschap
Johannie van Tuel	Kritische succesfactoren voor samenwerking tussen onderwijs, buitenschoolse opvang en cultuureducatie op drie brede scholen in Weert	Fontys Hogeschool/Hogeschool Zuyd, master Kunsteducatie
Anne Verhagen	'De ervaring in het echt'. De praktijkkennis van educatief medewerkers van Nederlandse kunstmusea nader bekeken	Rijksuniversiteit Groningen, master Kunsten, cultuur en media
Heike van der Vliet	Poëzie in ontwikkeling. Over het lyrisch cognitief vermogen in theorie, gedicht en onderwijs	Rijksuniversiteit Groningen, master Literary and Cultural Studies

NAAM	TITEL SCRIPTIE	INSTELLING EN MASTEROPLEIDING
Paul de Vreede	Inzicht en verbeelding. De rol van visuele representatie in de wetenschap	Rijksuniversiteit Groningen, master Theorie en geschiedenis van de psychologie
Trudie de Vries	Cultureel erfgoed: waardevol of waardeloos? Een empirisch onderzoek onder jongeren uit Amsterdam Nieuw-West naar de waardering voor en het begrip van cultureel erfgoed in hun omgeving	Rijksuniversiteit Groningen, master Kunsten, cultuur en media
Noor van de Wetering	Orkesteducatie als belevenis	Fontys Hogeschool/Hogeschool Zuyd, master Kunsteducatie
Mirjam de Wit	Flowers and fruits. Een verkennend onderzoek naar het muzikale ontwikkelingsniveau van kinderen van acht tot tien jaar	Lemmensinstituut Leuven, master Muziekpedagogie
Klaar Wolff	Creatieve procestherapie en de beeldende kunsteducatie. Mogelijkheden voor aansturing en begeleiding van een beeldend creatief proces	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, master Kunsteducatie
Jan van Wijk	Componeren in de muziekles	ArtEZ hogeschool voor de kunsten, master Muziek